

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetéseknek méréselt díjak egyezség szerint.

Ünnepi hangulat.

Szászsebes 1899 évi augusztus hó 18-án.

Ünnepet ülünk. Nem egyes hitfelekezetek, nem egyes osztályok, hanem Magyarország és Austria összes hű fiai kivétel nélkül. A harangok megkondulnak valamennyi felekezet tornyán s hangjukra milliók szive megdobban és siet mindenki, szegény és gazdag, katona és polgár, tudós és tudatlan az Isten házába, hogy buzgó imában kérje a Mindenható kegyelmét arra, ki az ő kegyelméből mindnyájunknak egyaránt Atyánk.

Felséges uralkodónk és királyunk ünnepeli ma hatvankilencedik fordulóját annak a napnak, melyen Őt Isten véghetlen kegyelme nekünk adta.

Hatvankilencz esztendő az idő rohanásában csak annyi, mint egy porszem a nagy mindenségben, mint egy csöpp víz a nagy Óceánban; nem több, mint szemünknek egy rövidke, alig észrevehető pillantása, de sok, nagyon sok egy emberi életben. Sok idő ez még a közönséges halandónál, is, kinek a sajátján kívül más gond nem nyomja gyöngé vállait; mennyivel több azonban az Isten olyan kiválasztottjánál, kinek egész élete nem önmagának, nem csupán családjának, hanem alattvalói millióinak van szentelve!

Szeretett uralkodónk és királyunk, Első Ferencz József ma ünnepli hatvankilencedik születésnapját.

Alattvalóinak milliói fénnel, pompával, zajjal ünnepelik a nagy napot, Ő maga pedig

visszavonul a nagy világ zajából csöndes magányba s ott elmélkedik a sors fölött, mely neki osztályrészül jutott.

Sok és nagy megpróbáltatás érte már eddig is és ki tudná, mit rejt még magában a jövő?

Fiatal, szinte gyermek korban nehezedett ifju vállaira az a teher, mely alatt sok erős, izmos férfi meggörnyedt volna.

Tizenkilencedik életévében vette kezébe a jogart, hogy uralkodjék nagy sokaságán a különféle országoknak és tartományoknak s lakosaik millióin, történt pedig ez olyan viszonyok között, a milyenek közt még alig lépett uralkodó a trónusra. Nagy birodalmában ha nem is mindenütt, de a legnagyobb részen ádáz polgárháború dúlt; a folyókat a polgárok javának vére, az égboltozatot égő városok és falvak lángja festette pirosra. Majd jött a béke s benne ismét csak a véres megtorlás, melytől távol állt az ő szeretettel teljes szive, de a melyet megakadályozni nem, hanem csak némileg enyhíteni tudott.

Jöttek azután a külső ellenségek s folyt ismételve a vér; sok derék katonánk vérzett el, de legjobban vérzett ekkor is az Ő szive. Majd családi életének boldogságát dúlta föl a csapások egész sorozata. Legnagyobb gyönyörűsége, legszebb reménye semmisült meg az által a golyó által, mely daliás fiának, a népek reményének ifju életét kioltotta. Azután éveken át megpihent a gonosz sors, mintha csak időt akart volna engedni üldözöttjének arra, hogy összeszedhesse erejét a legnagyobb csapás elviselésére.

És jött a legnagyobb csapás, legnagyobb azok közt, a melyek halandót érhetnek.

Nyomorult orgyilkosnak gonosz keze verte át gyilkával a világ legnemesebb szivét, azt a szivet, mely az Ő oldalán és érte közel fél századon át dobogott. Az a gyilok átjárta az Ő szivét is és ütött rajta olyan sebet, melyet begyógyítani a gyarló emberi tudomány nem, hanem csak Isten mérhetlen kegyelme képes.

És mind ez a csapás nem tudta megtörni szeretett Királyunkat. Minden más halandó összeroskadt volna felényi szenvedés súlya alatt is. Ő pedig áll, mint a kőszikla, áll rendületlenül az élet viharában. Más halandó meggyülőlte volna az egész emberiséget, az egész világot, Ő szeretetével viszonzza a sors csapásait.

Nagy a Mindenható kegyelme, hogy annyi és oly nagy erővel ajándékozta meg Felséges Királyunkat s hogy engedte neki férfiasan elviselni a súlyos csapásokat.

Sokat, nagyon sokat vett el a gonosz sors szeretett Királyunktól s vigasztalására csak egyet hagyott meg, olyat, mi minden egyébbel fölér: népeinek szeretetét, ragaszkodását és az adta meg talán Neki az erőt a többi csapás elviselésére.

Mi pedig ezen a nevezetes napon leborulunk a Mindenható fényes ábrázatja előtt s buzgó imában könyörgünk hozzá:

„Urunk és Teremtőnk! távoztass il immár minden keserű kelyhet a mi szeretett Királyunktól s hintsed rá a te áldásodat. Tartsd meg Őt még hosszú időnkig a Te és az Ő szeretett s mindkettőtököt egyaránt szerető gyermekeitek boldogságára. Hallgasd meg Urunk hű gyermekeid millióinak könyörgését!“

Miről írjunk.

A hirlap írásról sokan azt hiszik, hogy az valami nagyon egyszerű és könnyű mesterség, melyet a testi és szellemi erőnek minden nagyobb megerőltetése nélkül lehet folytatni s ehez nincs az embernek egyébre szüksége, mint annak a nyelvnek, melyen a lap íródik, alapos ismerete és a helyes írás tudása; a többi, a mi még kell, megjön magától is. Azok pedig, a kik így gondolkoznak, alaposan csalódnak.

Egy lapnak, még a legszerényebbnek is a megszerkesztése, összeállítása felette nehéz és áldatlan munka, és a tartalom legnagyobb részének megírása egyes ember gyöngé vállaira szakad, de utóvégre még ez is megjárna, ha a szerkesztőnek maga a lap jövedelme megadja a tisztességes megélhetést és a függetlenséget, de bezzeg másképp van a dolog ott, hol még egyéb foglalkozást is kell üznie megélhetésének biztosítása végett, kivált pedig ha közhivatalban kell dolgoznia, mely nappalát szinte teljesen igénybe veszi.

Minden egyes lapnak a tartalmát lehetőleg előre kell már megállapítani, hogy a nyomásnál fönnakadás ne legyen, előkészítendő, tehát a vezérczikk, második

TÁRCSA.

A felhők között.

(Erdei történet).

Görztől északkeletre, mintegy 1200 méter magasan ama lapály fölött, melyen ez a kedves város épült. hatalmas fensik terület el, mely Idria irányában huzódik. 9000 hektárt meghaladó terület szőlérdővel van borítva, melynek növekvési arányaihoz hasonló egész Ausztriában nem található. Egy darab északvidéki földrész ez, mely a déli vidék meleg égőve alatt emelkedik ki.

A vadász, ki a sűrűségben az őzet üzi, a ritkásabb helyekről megpillanthatja a kék tengert és az annak hullámain ringó vitorlás és gőzhajókat. A reggeli nap-sugár az erdőörök erdőházaiból néha láthatóvá teszi a Lagúnák távoli városát, a mesésen bájos Velenczét.

Ennek az erdőnek mélyében több főerdőr és erdőör remeteszerű életmódot folytat s annyira el vannak zárkózva a külvilágtól, mint kevés mások társaik közül. A legközelebbi helység Görz, melyben emberi társaságra akadhatnak. hová ha eljutni akarnak, több mint 300 lábnyi meredélyen kell leereszkedniök s a visszautazásban természetesen ugyanezt megmászniök. Nehéz út ez kivált télen, midőn pedig legjobban vágyódik az ember társaság után, mert ekkor az ösvények jéggel és hóval borítvák s jégsarkok alkalmazása nélkül ezeken a sikos lejtőkön lehetetlen áthaladni. A többi nehézségekhez járui még a Bóra, ez a rettenetes szélvihar, mely ezen a vidéken gyakori s jaj annak, kit utban ér.

Az erdőöröket, kik egymástól is távol, szétszórta lanknak, a nép „erdei ördög“ csúfnévvel tisztelte meg, melylyel tulajdonkép minden gonosz szándéktól menten csak különös életmódjukat akarta jellemezni.

A Poldanovec nevű hegyen épült erdőházban lakott egyike azoknak a főerdőröknek, kik életük

czikk, tárczarovat — természetesen csak a magunk lapjáról szólunk — valamennyinek nem csak a tárgyát szemlélvén ki, hanem meghatározva előre annak a terjedelmét is, mert különben a beosztásnál szinte leküzdhetetlen akadályok merülnek fel. Sokszor megesik, hogy a nyomdász az utolsó pillanatban értesít, hogy egyik vagy másik cikkhez még egy pár nyomtatott sor hiányzik, avagy abból ugyanannyi törlendő s ilyenkor törheti azután szegény fejét a szerkesztő, hogy mit és hol tódítson, vagy pedig mit és honnan vegyen el, hogy bármely javítás ne legyen az illető cikknek hátrányára.

Lapunk egy-egy számának tartalmához mintegy 7 ivre terjedő kéziratra van szükség, ennyit kell tehát a szerkesztőnek hetenkint nem csak összeírni, de leggyakrabban önmagának ki is gondolni, vagy pedig a néha beérkező idegen kéziratokból összeböngészni, át-dolgozni vagy kijavítani.

Számtalanszor kértük lapunk tisztelt olvasóit és barátjait, hogy ennek a valóban nehéz feladatnak megoldásában segítségünkre legyenek s keressenek föl dolgozataikkal; megjelöltük az irányt, melyet követniök lehet, magunkra vállaltuk az esetleges iránybeli vagy egyéb hibák kijavítását, sőt ha a szükség úgy hozná magával, az egész dolgozatnak a tárgy és eszemenet betartása mellett való átdolgozását s midőn ezt tettük, biztosra vettük, hogy hiveink el fognak árasztai dolgozatjaikkal, leveleikkel, nekünk pedig módunk levén a válogatásban, míg egyrészt a tárgyból soha ki nem fogyunk, addig másrészt lapunk tartalmát is változatosabbá, ez által pedig élvezetesebbé tehetjük. Sajnos, hogy reményünkben nagyon csalódtunk, mi különben nem is csoda, mert hiszen az ember élete ritkán egyéb a csalódások hosszú láncolatánál.

Eleivel, talán kérelmünk első behatása alatt akadtak egyes lelkes hiveink, kik dolgozatjaikkal fölkerestek s mi már örvendtünk, hogy ez nem csak továbbra is megmarad, hanem az első sikereken fölbuzdulva, derék munkatársaink buzgósa még fokozódni fog, később azonban szomoruan tapasztaltunk, hogy a fölbuzdulás lángja mind jobban lohad s ma már egészen kialvófélben van, szóval láttuk, hogy az egész nem volt egyéb szalmalángnál.

Pedig mennyi mindenféle irni valója lenne lapunk minden egyes hívének, ha nem helyezné előbbre a kényelmet, vagy pedig túlszerénységből és önbizalom hiányából nem vonná ki magát a komoly munkálkodás köréből. Az erdészeti szolgálatában álló ember a szabad természet fia, ki előtt ennek tartalomdús könyve mindig nyitva áll s abból szabadon olvashatván, tapasztalatait gazdagíthatja s azoknak más embertársaival való közlése által ezek szellemi tárházát is gyarapíthatja.

Egyes nagyobb és érdekesebb vadászatok leírása, az azoknál szerzett tapasztalatok ismertetése nem csak a hivatásos vadásznak, de talán kivétel nélkül mindenkinek nagy élvezetet szerez és gyönyörűségét leli annak olvasásában. Az olvasó közönség szívesen adja oda pénzét gyakran olyan vadász kalandok leírásáért, melyek soha meg nem történtek, hanem csak az író agyában születtek; mennyivel becsesebbek lehetnek már most azok, melyek itt nálunk, saját édes hazánkban történtek. Az ilyen ismertetések ha még a vidék, népszokások, babonák stb. leírásával is meg vannak toldva, még a komoly tudománynak is hasznos szolgálatot tesznek.

Az erdőgazdaságba vágó tapasztalatok közlése kitünő szolgálatot tehet minden szakembernek, mert módot nyújt neki megfigyelések, összehasonlítások tété-

javát ebben a magányban töltötték el. Vas János volt az illető neve és ezt a nevet bizonyára senki sem viselhetett volna méltóbban, mert csakugyan vas keménységű ember volt annak idején. Az egész környéknek nem volt hozzá hasonló viharedzett férfia s a Bóra legrettenetesebb tombolása sem tudta őt szolgálatának teljesítésétől visszariasztani s ezért az erdei kártevőknek és vadászoknak valóságos réme volt.

Itt elmondandó történetünk elején mindjárt olyan helyzetben találjuk, mely teljesen igazolja leirt tulajdonságát.

Ott látjuk ugyanis a hóborította erdőn, hol az utat vagy ösvényt még csak egy árva lábnyom sem árulja el, négy kézláb csuszni a hóban. Vajjon valamely vadat vagy pedig fatolvajt akar belopni? Ha szemünk nem is, úgy hallásunk biztosan fölvilágosít a főerdőőr különös viselkedésének okáról. Úgy zúg, úgy bűg az erdő, akár csak itt a közelben zuhanna a Niagara zuhatag óriás víztömege a mélységbe. A sűrűségből panaszkodó, siránkozó hangok törnek elő. A

Bóra a ternovai erdő fölé került s ha a mi derék Vas Jánosunk csak egy pillanatra is fölegyenesednék, menthetlenül elsodorá az üveg simára fagyott hómezőn; nincs ember, ki ilyenkor lábán megállni bírjon.

A haladás nehézsége nem riasztotta vissza főerdőőrünket s nem akadályozhatta meg, hogy néha néha elő ne törjön egy-egy erőteljesebb káromkodás pihegő melléből, melyekkel azonban csak önmagát szidta, a miért olyan vigyázatlan volt, hogy jégpatkóit elfeledte magával hozni. Télviz idején a Bóra váratlanul szokott jönni, mint a hogy most is történt.

Közben meggyőződött arról is, hogy minden rossznak van valami jó oldala is, mert ha talpon állva halad, alig haütközik orrával egy hóval földött csapdába, melyben egy már teljesen merevvé fagyott nyúl volt megfogódzva. A lelet fölött annyira megütközött, hogy még a bórát is elfelejtette minden borzalmaival egyetemben.

— Megfogtalak végre, — mondta hangosan — ez egyszer önmagadat fogtad meg, sekrestyés.

lére s ez által saját szaktudományának, tapasztalatainak gyarapítására.

Egyes vidékek leírása hazánk jobb megismeréséhez vezet s gyarapítja annak irányában érzett ragaszkodásunkat, szeretetünket.

Hasábokon át folytathatnók így s még akkor sem meritenők ki teljesen tárgyunkat, de hát egyelőre elég legyen ennyi, a ki akarja, az a kevésből is sokat ért, olyannál pedig, kinél a munkakedv hiányzik, a sok beszéd sem ér semmit.

Mindezek megírására pedig egy hozzánk intézett s csakis „Lapjának egyik olvasója“ aláírásu levél készített, melynek írója hevesen megtámad minket a lapunk 45-ik számában közölt s Kovács Sándor m. kir. erdőlegény tollából eredő levél, melyben leírja, hogy egy szabadon röpködő tengelicz tisztán a szerelem által hajtva, önként rabságba ment. Azt állítja az illető levelező úr, hogy ilyen csekélységek, semmiségek nem valók a lapba, mert hiszen az műveltebb emberek kezén is megfordul, ha pedig egyéb írni való nem lenne, úgy hagyjuk üresen az illető helyet.

Ha emlékezetünk nem csal, egyes tudósoktól láttunk vaskos köteteket, melyek tartalma egyes, gyakran egészen lényegtelen apró bogarak vagy férgék életére, sajátságaira vonatkoztak s úgy tudjuk, hogy jeles tudósunk Hermann Ottó úr is irt egy hatalmas művet a pókokról és eddig még senkinek sem jutott eszébe azt mondani, hogy jobb lett volna azokat a lapokat üresen hagyni, mert hiszen éppen arra van szükségünk, hogy a természetben minden lehető, még a legparányibb jelenséget is megfigyeljük, mert csak így juthatunk el környezetünk megismeréséhez. A tengelicznél tett és leirt tapasztalás szerintünk igenis termé-

szetrajzi szempontból igen érdekes és figyelemre méltó, sőt szükségesnek tartanók minden hasonló megfigyelés följegyzését. —

A levélíró úrnak különben köszönettel tartozunk szives figyelmeztetéseért, mert az élő tanubizonyosága annak, hogy lapunk iránt élénken érdeklődik és annak érdekessé tétele szívében fekszik, egyet azonban nem engedhetünk el neki, nevezetesen azt, hogy szemére ne vessük, miért nem igyekeznek ő ki ügyesen forgatja a tollat, közleményeivel lapunkat fölkeresni, hanem e helyett szinte azok közé szegődik, kik mindent mástól várnak s maguk csak azoknak a munkáját és fáradságuk gyümölcsét szeretik élvezni. Ha már ilyen ügyes tollforgatóktól, kikben kevesebb az írásra való képesség, sem várhatunk támogatást mit várjunk a gyöngébbektől. Ugy látszik, hogy ezzel is úgy vagyunk csak mint az egyszeri cigányok a favágással. Kérdezi ugyanis az úr a hozzá vetődött két cigányt:

- Ki eszi meg ezt a darab kenyeret?
- Én, csókolom kezsit — lábát, — felel az egyik.
- Hát ezt a darab szalonnát?
- Azst is csak én — felel ugyanaz.
- Hát ezt a tuskót itt ki vágja föl?

A kenyér és szalonna evő erre oldalbalóki a társát;

- No sólj már te is, bibast!

Valóban egy kissé több igyekezet nem ártana s ha lapunk nem teljesítheti úgy hivatását, mint azt tennie kellene és kívánatos volna, úgy ez nem a magunk igyekezetén, hanem a megfelelő támogatás hiányán múlik.

Éles tekintete egyszerre látta nem csak a jelent, hanem a multat és jövőt is. A csapdát nyilván az általa már régen gyanuba vett s százszor is megfenyegített falubeli sekrestyés állította föl s alkalmasint már a legközelebbi perczekben utánna fog nézni az eredménynek.

A főerdőőr nem kételkedett abban, hogy az orvvadászt a tett színhelyén fogja elcsiphetni, annyival inkább, mert az ő nyomait a még folyton dühöngő vihar a porhanyó hóval teljesen befödte s így a veszedelmes ember nem fogja megneszneli. Vas úgy ismerte védkerületét, mint a tenyerét s így nem esett nehezére a helyet emlékében tartani s az különben is alig feküdt 200 lépésnél távolabb a lakásától s attól csak egy véderdőnek meghagyott őserdővel borított hegygerincez választotta el.

Most tovább indult, de utját még egy jó darabon csak az eddigi módon folytathatta egészen egy a hegy hát aljában fekvő jegenyésig, hol végre fölegyenesedhetett.

Alig haladt így emberi módra pár lépésnyire, midőn hirtelen megállt és hallgatódzott. Mintha a bóra sivítása és füttyülése közé harangszó vegyülne; vajjon már a vecsernyére harangoznának? Elővette óráját s ekkor látta, hogy a vecsernyére való harangozásnak csak két óra mulva jön el az ideje. Erős gyanu fészkelődött lelkébe: hátha a sekrestyés — fölhasználva a plébános távollétét — előbb harangoz, csak hogy hivatalától hamarabb szabadulván, kirakott csapdái után nézhessen? A kicsiny, szalmafüdeles falu lakói miatt ezt ugyan bátran megtehetette, mert valamennyi közt alig egynek volt órája.

Ez a harangzugás azonban olyan különös, a milyennek még soha sem hallotta; bizon nem is a sekrestyés húzta ott a harangokat, hanem a bóra lóbálta.

A jegenyék sűrű koronái alatt csak gyéren volt hó, fürkésző szemei azonban két kisebb hófolton olyas valamit vettek észre, hogy erre egyszerre feledve lett csadpa, nyúl és sekrestyés. Egy pár nyomot fődözött fel ugyanis, hasonlatosakat valami macskféle állat

LEVELEZÉS.

Szigetvár 1899 augusztus 18.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Arra a fölhívására, hogy erdősítéseink haladásáról és eredményéről hirt adjunk, magam is bátor vagyok az általam észlelteket szives közlés végett becses tudomására hozni, egyben előre bocsátva, hogy az erdészeti pályán már 30 év óta muködöm s ebből az időből 8 év óta vagyok alkalmazva Somogyvármegye szigetvári járásában mint körerdőőr s mint ilyennek, 45 községi (volt urbéres) közbirtokosság erdei vannak őrzésemre bizva. Egyes kisebb erdőrészeknél már készen vagyunk az erdősítéssel, de a nagyobb rész csak harmadáig vagy feléig jutott s még ugyan eleget kell fáradoznunk és munkálkodnunk, míg ezekkel is el-készülünk.

A sok közül 24 erdőnél vannak csemetekertjeim lomblevelű csemeték nevelésére, kisebbek-nagyobbak, a beerdősítendő területek nagyságához arányítva, míg a fenyőfa csemetéket kérésünkre a kaposvári állami csemetekert szolgáltatja, sőt ha a szükség úgy hozza magával, még lomblevelűeket is kapunk onnan.

Nyolcz évi tapasztalataim igazolják a lapunkban említett azt az állítást, hogy a helyben nevelt csemetékkal való erdősítés mindig nagyobb sikerrel jár, mint ha idegen helyről kapottakat ültetünk, mert míg a saját nevelésű s helyben is kiültetett csemetéimnél az eredmény mindig 90—95% volt, addig a máshonnan beszerzetteknel alig érhattünk el 60—70 százalékot.

A mi a csemetekert gondozását illeti, azt hiszem hogy minden községben akad tisztességes szegény ember, a ki pár forint javadalmazás mellett azt szivesen

megmunkálja s az ilyen hallgat is az erdőőr szavára és követi utasításait, a felügyeletre nézve pedig megjegyzem, hogy a szegény erdőőrre is nagyon ráférne egy pár forint felügyelői jutalom s utóvégre is ez a tisztség első sorban az ő hivatása s neki magának is érdekében van nem csak a csemetekertek, de a gondozására bizott erdők gyarapodását is minden kitelhető módon előmozdítani, teljesítvén ez által esküvel is elvállalt köteleességét, valamint kinyervén föllebbvalói elismerését. Különben eddig is magunk neveltük csemetéinket, minden idegen segítség nélkül s Isten segédelmével megtesszük ezt jövőben s ha kell, nagyobb arányokban is. Azt hiszem, hogy ezt a véleményemet minden tisztelt kartársam osztja.

Rátérve már most a folyó évi erdősítéseimre, azokról a következőkben számolok be:

Elültettem összesen 356000 darab csemetét, nevezetesen:

1. 2 éves erdei és fekete fenyőt	151000	darabot
2. 2 éves kocsános tölgyet	132000	"
3. Égerfa csemetét	19000	"
4. Ákácza csemetét	44000	"
5. Fűz dugványt	5000	"
6. Nyárfá dugványt	5000	"

Az eredmény volt: fekete fenyőnél 80, erdei fenyőnél 50, tölgynél 90—95, ákácznál 95, égernél 95, fűznél 95, nyárfánál 90 százalék.

Ezen kívül elvettem 382 hektoliter kocsános tölgymakkot, melynek eredménye 80—90 százalék. A makk mind saját termelés volt.

A saját csemetekertjeimben a következő mennyiségű csemetéim vannak:

tölgy csemete 2 éves	200.000
köris " 2 "	300.000
ákác " 2 "	30.000
éger husáng 3 "	50.000

összesen . 580.000 darab.

nyomaihoz, melyek azonban sokkal nagyobbak voltak, mint hogy akár vadmacskáé, akár pedig kóbor házi macskáé lehettek volna s így nyilvánvalóan csakis hiuztól szásmazhattak, de hisz ilyenek ezen a környéken 10 év óta híret sem hallotta. A további vizsgálódás csak megerősítette hitében; bizonyára a pár nap előtt még hőmentes hegyhátón legelésző juhok után leskelődött a vérszomjas ragadozó s ekkor válthatott itt át. No, ennek a megcsipése valóban rendkívüli esemény számba menne s a mellett, hogy az „erdei ördög” felől való sok beszédhez szolgálatatna anyagot, még szép lődiját is biztosítana.

Szemléjével, melynek izgalmaj teljesen fölhevítették dermedt tagjait, teljesen megelégedve indult hazafelé, hol leánya, Regina már aggódva várta s a megérkezőt szelid szemrehányásokkal fogadta, hogy ilyen pogány időben, midőn még az állat sem meri elhagyni oduját s az orvvadász sem merészkedik ki az erdőbe, egészségét, sőt életét is kockára teszi.

Főerdőőrünk csak olyas valamit mormogott bizonyos szakállába, hogy ilyen dologhoz az asszony nép nem ért s szögre aksztva puskáját és levetve lábbelijét, kényelmesen kinyújtózott a meleg kályha mellett.

A folyton növekedő vihar zugása igazat adott a leány aggodalmának; ilyen hatalmas bóra már csakugyan régen nem zúgott végig a vidéken; a ház előtt álló évszázados hárs hatalmas dereka ingott, recsegett az erős támadástól, az erdő fainak recsgése pedig még a szobába is behallatszott. Vas mindezzel nem sokat törődött, sőt még ha maga a ház is megingott volna, nem venné észre, mert gondolatai mindig csak egy dolog körül szövődtek:

— A hiuz! a hiuz!

Rizon ha nem lett volna ilyen pogány idő, nyomban elindult volna a távol fekvő városban lakó erdőmesteréhez, hogy rendkívül leletét bejelentse, hiszen már évek óta híre sem volt, hogy ilyen állapot ide a szomszédos horvátországi erdőkből átváltott volna, mert nyilván csak innen jöhetett az új vendég, de hát bár mint volt is, most azt kellett kieszelni, hogy mikép lehetne megcsipni. Legegyszerűbb lenne csapdákat fölállítani, de hát ez nem méltó foglalkozás vadász embernek; a hajtás meg a sok odu és barlang miatt alig vezetne eredményre.

(folytatása következik)

A fenyő csemetéket remélhetőleg jövőben is meg fogjuk kapni a kaposvári állami csemetekertből.

A szerkesztő úrnak igaz hive
Tóth Bálint
köreirdősr.

Különfelek.

Adószedés és asszonyszöktetés. Liptó-Szent-Miklósról írják: Kubach község segédjegyzője, Frics László a minap azzal távozott el főnökétől, Pongrác Antal kubachi körjegyzőtől, hogy adószedés végett bejárja a községeket. A segédjegyző elvitte az adókönyveket is, de még egy hét mulva sem tért haza. Ugyanekkor a jegyző felesége is elbucsuzott férjétől, hogy Szlavoniában meglátogassa felnőtt fiát. A magára maradt jegyző a héten képes levelezőlapot kapott Párisból. A segédjegyző és a felesége tudatják vele, hogy a legjobban érzik magukat a francia fővárosban. A jegyző csak ekkor nézte át az adókönyveket s azt tapasztalta, hogy a segédjegyző több száz forintot sikkasztott el a párisi ut költségeire. A megszökött asszony ötven éves, a segédjegyző huszonnyolc.

Lovak szalmakalapban. Ez a legujabb divat Párisban. A sörös kocsi nagy gebéi kedves bábé-kalapban járnak, amelyből kacéran kandikál ki a fülük. A napszúrás ellen van ez a kedves intézkedés, amely igazán megható az emberiség részéről. Télen már valószínűleg prémesbundában fognak járni a lovak, mert ugyan ki kívánhatja tőlük, hogy decemberben meztelenül szaladgáljanak az utcán . . .

Vadászkaland. Viktor Emánuel olasz király, a mostani olasz uralkodó apja, tudvalevőleg az összes európai udvaroknál híres volt arról, hogy szeret vadászni. Legszívesebben az Alpések és Apenninek déli lejtőin vadászgatott s a zergéket a legmagasabb csúcson is üldözte, ahová még legbátrabb kísérői is alig merték követni. Gyakran egyedül vadászgatott s nem ritkán kénytelen volt holmi egyszerű parasztkunyhóban éjjeli szállást keresni. Egy angol lap a minap Viktor Emánuelről több apró történetet közölt. Egy nap a király egyedül járt a piemonti hegyeknek egy elhagyatott vidékén s betért egy szegényes kunyhóba. Az öreg asszonytól, akit a kunyhóban talált, egy pohár tejet kért. Beszélgetni kezdett az asszonynyal s megkérdezte, hogy mit tehet az érdekében. Az asszony így felelt:

Éppen jókor jön, hogy megszabadítson a görénytől, amely tyukaimat és bizonyára macskáimat is megölte.

Hát egészen egyedül lakik a kunyhóban? kérdezte tovább a király.

Igen, sajnos. Néhány nappal ezelőtt még az unokám is velem lakott, de elvitték katonának. Minap irt s jövő vasárnap kijön a tanító, aki majd fölolvassa nekem a levelet.

A király elkérte a levelet, följegyezte az ezred számát, amelyben az öreg asszony unokája szolgált, azután eltávozott, Néhány pillanattal később lövés hallatszott. A szerencsés vadász agyonlőtte a görényt, amely a szegény asszony tyukjait elpusztította.

Itt van ötven cent a fáradságáért, kiáltotta az asszony örvendezve és a vadász zsebre tette a pénzdarabot és elment.

A következő évben aztán, amikor a király ismét ellátogatott a kunyhóba, ott találta az unokát is. Akkor tudta meg a parasztasszony, hogy ki szabadította meg a görénytől és hogy kinek köszönheti, hogy visszakapta az unokáját.

Százötven éves vámdíjak. A régi jóidőkre érdekes világot vet az a vámdíjjegyzék, amelyet most találtak meg a kassai levéltár poros iratcsomói közt s amely Kassa 1731. évből való vámtarifáját foglalja össze. A szabályzat első pontja szerint „akárki mit és mennyit hoz köznapon eladni a városba, ha 4 polturán felől ér, többet ne vegyenek vásárpénzt egy pénznél; szombati napon pedig ugyan 4 polturán felől valótól akár mennyi legyen az, akit egy ember magán hoz, venni fognak 2 denárt; négy polturát érőtől pedig 1 denárt; de 4 polturán alól valótól semmit se vegyenek akár szombaton akár köznapon. Szombat pedig értetődjék péntek délutánnak ideje is. Gyümölcsös terhes szekértől 12 denár, káposztától ugyanannyit, valamint halas vagy gesztenyés szekértől is. „Egy új keresztény korsós szekértől 48 denár.“ „Az egérfógókat hordóktól és képesektől akár mikor 3 denár.“ „Az séne margarétásoktól és mur miltiresektől 3 denár.“ „Csigának százától köznap 2 denár.“ „Szarvasgombától tizen felül valótól 1 denár.“ Az görög egy-egy sátorból 72 denár. Az zsolnai posztósoktól, kiknek sátorok van 48 denár sat.

A szabólegény szerelme. Szerelmes volt a fiatal legény nagyon, a leány pedig kikacagta. Nem vette komolyan az udvarlója érzégs kifakadásait s mikor pisztolyról s ezzel kapcsolatos halálról példázgatott az elkeseredett fiu, kacagva vágta a szemébe:

— Uraknak való az olyan halál, nem szabólegénynek!

Szücs István szabólegény meg akarta mutatni, hogy tud ur lenni. Pisztolyt vett — s mint Beő-Sárkányból írják föbe lötte magát. Előbb azonban a leány szívét is átfurta a golyó. Talán azt gondolta a szerelmes szabólegény:

— Hadd legyen neki is uri halála!

Egy régi határozat. Egy-egy régi irás ha napvilágra kerül, olyan egyszerre bevilágít elmúlt korokba, mintha csak igazán láttuk volna az elmúlt állapotokat. Ime ilyen ama határozat is, amelyet az 1664-iki esztendőben február 24-ikén hozott Kassa város tanácsa és pedig a hiu asszonyok ellenében. Milyen világosan mutatja a kétszáz esztendővel ezelőtt Kassán uralkodó erkölcsöket. Így szól a határozat:

Az Istennek haragjának s büntető ostorának megelőzéseért azt a sok hallatlan szitkozódást, átkozódást, lélek- s ördögmondást, Istennek szent neve és az szent sacramentumok ellen való káromlást minden ember eltávoztassa, másként hallatlan példával való büntetését veszi.

Istennek parancsolatja és felebarátunkhoz való szeretete azt hozza magával, hogy szükségnek idején egymást keresztyényi módon segítsük, országunk törvénye is felette tilalmazza istentelen és mód nélkül való uzoráskodást; azért valaki ennek utána az illetén képtelen vétekben tapasztaltatik, érdeme szerint megbüntettetik.

feletőbb való cifrázkodás s némely asszonyi allatoknak köznapon is kamuka és más selyemruhában s fátyolban való járás annyira eláradott, hogy az közönséges rend alig ismertetik a főrendektől; azért kiki magában szállván, oly ruhában igyekezzen járni, hogy érdeméhez illendő köntösben találtsék; másként, ha

az ollyatén személy világ csufjára az utcán ruhájából levetkeztetik, annak gyalázatját magának tulajdonítsa.

Oly asszonyállatok is talátnak, akik Isten képére teremtett ábrázatjukkal meg nem elégesznek, hanem orcájukat festik, ezeket, hogy az fiskus inquisitió által kikeresse comittáltatott s citáltatván őket, komperta rei varitate érdemek szerint bűnhődjenek, méltónak ítélték.

A praesidiaris hajdukkal avagyis egymás között való veszekedésre, annyival inkább verekedésre senki okot ne adjon, másként kemény büntetése leszen.

Óriási vasuti óra. A londoni Liverpool Street állomáson, mely az angol metropolisnak egyik legnagyobb pályaudvara, új villamos órát helyeztek el, mely óriási méretei után itélve, legnagyobb a világon. Az óra a pályaudvar minden részéből látható. Magassága 21 láb; a négy opál óralap mindegyikének átmérője hat láb. Az óraszámok egymástól 18 hüvelyknyi távolságban vannak.

Minden ujszülöttnek takarékkönyvet. A belga Mons városban érdekes módját találták a takarékoságnak. Egy odavaló ügyvéd, Bourlard Emil ugyanis azt a tervet eszelte ki, hogy a város ajándékozzon minden ujszülött gyermeknek egyfrankról szóló takarékpénztári könyvet. Az ügyvéd indítványát elfogadták s már két év óta minden monsi ujszülött gyermeknek betéte van a takarékpénztárban. Az első betétet nem adják ki addig, míg a gyermekből férfi nem lesz. A monsi ügyvéd terve fényesen bevált, a szülők ugyanis időnkint szaporítják kis gyermekeik betétjeit s így a takarékoság szinte megszokottá vált. A többi belga városokban is követik ezt a példát s nemsokára talán az összes európai államokban ingyen takarékkönyvet kap bölcsőjében minden új honpolgár.

A világ összes katonasága. Egy amerikai ujság az egész világ katonai létszámát így állapítja meg: Európában 3,475.000 katona van, és még pedig legtöbb Oroszországban 896.000, Németországban 580.000 s Franciaországban 570.000 van, ellenben a legkevesebb Dániában van 10.000. Ázsiában 800.000-re tehető a létszám, Khina 70.000, India 200.000, Japán 100.000, ezek tartanak legtöbb katonát. Amerikában 150-160 ezerre tehetni a katonák számát, amiből Mexikó 40, az északi Egyesült Államok 30 ezret tartanak. Az egész világon kerekszámban 4,600.000 katona lehet létszám szerint s ennek az eltartására évenként átlag 12 milliárd forintot fordítanak... Háboru idején a fegyverkötelesek száma magában Európában nem kevesebb mint 25 millió, hiszen Oroszország 8 millió, Németország 5 millió, Franciaország 4 és fél millió, Olaszország 3 s Ausztria-Magyarország 2 millió embert állítanak ki háboru esetén!

Az égitestek távolsága. Ha a csillagászok meg is mondják kilométerekben, hogy ez vagy az a csillag, bolygó, milyen távolságra van egymástól, vagy földünkől azért fogalmat még sem igen alkothatunk magunknak ezéről a távolságokról. A tudósok mindenképpen meg akarják könnyíteni fantáziánknak a munkáját és segítségül hívják például az elektromosságot. Az elektromos áram, amelynek a gyorsasága tudvalevőleg akkora, hogy egy perc alatt körül futhatja földünket, a holdhoz is eljutna egy perc alatt, ha tudniillik vezetékkel volnánk összekötve a holddal. A napba éppen nyolc perc alatt érne el az elektromos áram, míg az első álló csillaghoz körülbelül esztendő alatt juthatna csak el, de vannak olyan csillagok

is, ahol még mai napig sem tudhatták volna meg az ott lakók, ha vannak ilyenek, hogy Amerikát fölfedezték s ha erről rögtön táviratot adhattak volna is fel itt a földön.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A csoport arczkép ügyében közelebbi felvillágosítással nem szolgálhatok, mert az illető fényképész czíme a képen nincsen meg. Legközelebb Budapestre utazván majd utánna nézek a dolognak, addig szives türelmüket kérem. — **Krisán György** urnak Szelistyén. A július elejére ígértet még mindig nem kaptam meg. Üdvözlét! — **Szeifert Antal** urnak Szelesova. Augusztus hó 15-ig van rendezve.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradzsky Emil.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A majsai gazdaság pályázatot hirdet a nála üreseedésbe jött erdőtisztai állásra, mely f. év szeptember hó 15-ig betöltendő s következő fizetéssel van egybe bekötve egy egész évre:

készpénz fizetés	800	frt.
pásztor fizetéshez	10	frt.
póstabérül	36	frt.
szántóföld	4800	□-öl

szabad lakás és a tüzeléshez szükséges fa, a szántóföld megmunkálásához, termények beszállításához és malom fuvarokra összesen készpénzben 20 frt; engedélyeztetik 3 tehén tartása és 3 darab anyagöbée malaczaival.

Csak komoly, munkaképes, előirt képzettségű pályázók nyujtsák be folyamodványaikat és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványaik másolatait, melyek vissza nem küldetnek Bischitz Lajos czimén, Maisa. u. p. Tolna-Hidegkút. 3—3.

Állást keres

érettségi vizsgát tett nős fiatal ember. Olyan erdőőri állást óhajtana elnyerni, mely a megélhetést biztosítja részére.

Közvetítők díjaztatnak

Közelebbi czim megtudható az „Erdészeti Ujság” kiadó hivatalában. 1—3.

Dr. Lendl Adolf állatkitömő intézete

Budapest, II. Donáti u. 7.

vesz:

egy kis medvebocsot (1/2 ves) és nagy sasokat és keselyüket,

kitömés czéljából, friss állapotban. Ezek az állatok nyúzatlanul és minden előkészítés nélkül zsákba vagy ládába csomagolva küldendők a nevezett intézetbe.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipt főherczeg udvari mesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megrelelők, a mint megfelelőek voltak a szaloncipők. Zégráb, 1898 július hó 8-án. KRAHL, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetéti cipők kitiűneknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; meg- szűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — láb- bajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves taná- esát köszöni

Dánoson, 1897 évi szeptember 17-én.

tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat az izzadástól

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem borkeménye- dés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpból készült lábjátja el.

Kettősvastagságú 1 fűt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitiűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Erdészeknek 10% árengedmény.

Kapható kizárólag az Asbestáru-gyár betéti társaság, Budapest, VI., Sziv-utca 18.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjolag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlással akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállítói. Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.